

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 "
3 luni	8 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON No. 748

S U M A R :

Este falimentul o chestiune prejudicială? de d-l L. Hirschhorn;

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:

Curtea de Casație, secția I: *Ministerul de finanțe cu Roza Magenbauer*;Curtea de Casație, secția III: *Stelian Popescu cu Ministerul Lucr. public și de justiție*;Curtea de Casație, secția I și Trib. Roman: *Maria Vasilescu cu Statul*;Tribunalul Vâlcea: *Ce se face cu recursurile pendente la Tribunalele după promulgarea legii care dă judecarea lor în competența Casației?*Judecătoria Ocolului II Ploești: *Primăria Ploești cu C. Rigu*; Informații.

Este falimentul o chestiune prejudicială?

D-l Ștefan Scriban a tratat același subiect în «*Curierul Judiciar*» din 8 Septembrie a. c., declarând de pe acum că nu împărtășesc opinia d-sale, însă intențiunea mea nu este de a polemiza cu d-sa, ci de a face aci un studiu obiectiv asupra acestei importante materii.

* * *

În limbajul obișnuit se face confuziune între *chestiunea prejudicială* și *excepțiunea prejudicială*; între ele există relațiunea de la cauză la efect: o chestiune prejudicială dă naștere unei excepțiuni, așa numita excepțiune prejudicială. Prin ea se tinde suspendarea instanței investite cu judecarea pricinii principale până la resolvirea din partea unei alte instanțe, a unui incident. Incidentul, pe care instanța angajată nu-l poate examina și rezolvi singură, poartă în doctrină numele de chestiune prejudicială.

Cestiunea dacă falimentul este sau nu o chestiune prejudicială se pune atunci când e vorba de a decide asupra competenței tribunalelor civile de a constata falimentul, și, mai cu deosebire, cu ocaziunea urmării delictelor de bancrută, când se întreabă, dacă tribunalele represive sunt volnice să constate prin ele înșile starea de faliment, spre a putea pași la pedepsirea bancrutarilor.

În ce privește cestiunea competenței tribunalelor civile de a constata falimentul, soluțiunea nu face

îndoială; negativă, singura rațională și posibilă în fața termenilor art. 702 C. com., este îmbrățișată de mai toți autorii.

Pentru instanțele de represiune, acordul e de parte de a domni; atât în Franța cât și în Italia, cestiunea e viū controversată⁽¹⁾. Jurisprudența franceză pare fixată în sensul că tribunalele de represiune au căderea să constate incidental starea de faliment; soluțiunea aceasta, confirmată de o parte din doctrină, e combătută energic de pene autorizate⁽²⁾.

În Italia, opiniunea după care falimentul trebuie stabilit de tribunalele comerciale, are în sprijin texte care se găsesc și în codicele nostru de comerț⁽³⁾, până la 1895, când au fost înlocuite prin dispozițiunea conținută în al. 2 al art. 845.

Jurisprudența noastră se pronunță pentru prejudicialitate, atât sub vechiul Cod din 1840, cât și sub cel din 1887 (V. Casația 20 Aprilie 1887; C. Apel Galați, s. II, 19 Iunie 1893; Trib. Suceava, 8 Dec. 1888 cit. de Dumitrescu, în *Codul de comerț comentat*. Buc. 1905. VI, pag. 234—237). Astăzi înclină, de acord cu mai toți autorii, spre soluțiunea contrarie (Dumitrescu cit. No. 363). Îmi ia îndrăzneala să cred, că de și art. 852 și 874 nu mai figurează în Cod, că de și în locurile avem art. 845 al. 2, care dispune ritos, că «prin concordat nu se poate împiedica mersul instrucțiunii penale», totuși, deslegarea chestiunii este aceeași ca mai înainte, că falimentul nu poate fi nici-o dată constatat de către instanțele noastre penale, că singur tribunalul co-

(1) Se pretinde de unii că în Franța cestiunea e tranșată, în favoarea soluțiunii date de jurisprudență, prin legea din 4 Martie 1889. Garraud. *Traité théorique et pratique du Droit Penal. Fr.* V. p. 359, nota 9. *Contră*: Lyon-Caen & Renault, VII, No. 194.

(2) Vezi între alții: Lyon-Caen & Renault, VII, pag. 150.

(3) Art. 852 și mai ales art. 874, care glăsuște: «Dacă tribunalul pria sentința de omologare a concordatului declară, conform dispozițiilor art. 852, că sentința declarativă de faliment e revocată, urmărirea penală pentru bancrută simplă rămâne suspendată și, prin complectă îndeplinire a obligațiilor luate prin concordat, se stinge și acțiunea penală.»

mercial e competente s'o facă și că, deci, falimentul este o chestiune prejudicială.

* * *

În cele ce urmează vom încerca să dovedim că aceasta este soluțiunea ce ne-o dau textele.

Chestiunile prejudiciale unei acțiuni publice sunt de două feluri: unele dau naștere unor excepțiuni cari se opun *intentării acțiunii*, altele, cari, fără a împedica intentarea acțiunii, opresc *darea sentinței*. Vom examina chestiunea noastră sub acest dublu aspect.

I. Falimentul este o chestiune prejudicială *acțiunii publice*.

Art. 712 al. 1. C. com. dispune: «*Îndată după pronunțarea sentinței declarative de faliment, procurorul tribunalului va trebui să ia cunoștința, în orice caz, de toate actele din dosar, spre a vedea dacă este loc la o acțiune penală*. E evident că acțiunea penală de bancrută nu poate începe înaintea declarării în faliment, de vreme ce spre a vedea dacă este loc la o acțiune penală, procurorul trebuie să ia cunoștința de actele din dosarul falimentului, după pronunțarea sentinței.

E adevărat că art. 875 al. 2 glăsuiește din potrivă: acțiunea penală, zice acest articol, «*poate fi pusă în mișcare chiar înainte de declarațiunea în faliment*», dar acest art. exceptează pur și simplu de la regula de mai sus, căci enumără cazurile când aceasta are loc, și anume: «*când încetarea plăților este însoțită de faptul de dosire, de ascundere, de închiderea magazinelor, de darea la o parte, sustragerea sau imputinarea frauduloasă a patrimoniului în dauna creditorilor*». Numai în aceste anumite cazuri, gravissime pentru creditori, acțiunea penală poate fi începută, înainte de a se fi declarat falimentul. Excepțiunea aceasta însă, departe de a infirma, confirmă din contră regula pusă de art. 712 al. 1, după care acțiunea publică așteaptă, pentru ca să fie pusă în mișcare, sentința declarativă de faliment.

Rezolvită în acest sens chestiunea dacă falimentul este prejudicial acțiunii penale, *eo ipso* și la fel e rezolvită chestiunea dacă falimentul e prejudicial judecării, ori de câte ori nu ne aflăm în unul din cazurile excepționale enumerate de art. 875 al. 2. Pentru această din urmă ipoteză punem, deci, chestiunea și răspundem:

II. Falimentul este o chestiune prejudicială *de judecată*.

Dependința hotărârii penale, în materie de bancrută, de *sentința declarativă*, reiese clar din citirea art. 714 al. final, care dispune ca «*deciziunea definitivă a instanțelor penale să fie notată pe marginea sentinței declarative de faliment*».

Același art. 714 al. 1, procură un argument și adversarilor opiniei noastre, când se exprimă că «*procedura falimentului înaintea jurisdicțiunii comerciale și instrucțiunea sa și procedura penală, se vor urma independent una de alta*». Ce rost ar avea cuvântul *independent* din acest articol, se zice, dacă falimentul ar fi prejudicial, dacă instanța penală ar depinde de instanța civilă?

Dar ce zice articolul? Că *procedura falimentului* se urmează independent de *procedura penală*. Atât și nimic mai mult; articolul 714 al. 1 nu pomeneste absolut nimic de independența instanței penale față de *sentința declarativă*, după cum pretind adversarii, ci consacră numai și numai *independența procedurilor*. Sentința declarativă este anterioară *procedurii falimentului*, căci de la darea acestei sentințe începe de abia *procedura falimentului*; față de *sentința declarativă*, art. nu dispune în al. 1 independența instanței penale, ci dimpotrivă consfințește, în al. său final, în chip neîndoios, dependența acestei instanțe, întru cât hotărârea tribunalului penal, trebuie să fie notată pe marginea sentinței declarative.

Cred a fi clarificat rostul cuvântului «*independent*»; el se referă la procedura falimentului, nici decum la *sentința declarativă*. Era necesar ca legiuitorul să se exprime dacă înțelege să declare *independente procedurile* celor două instanțe, pentru că altmintrelea, după dreptul comun, ar fi fost aplicabil art. 8 Pr. pen. și procedura falimentului ar fi fost suspendată până ce instanța penală ar fi isprăvit definitiv cu judecarea delictului de bancrută—lucru ce ar fi adus multă pagubă comerțului; legiuitorul nu a consacrat nici sistemul contrar, adică, să oprească în loc judecarea delictului, până la definitivă terminare a operațiunilor falimentului, ci a dispus ca *procedurile* celor două instanțe să se urmeze independent. De aci, până la a decide că instanțele sunt *independente chiar înainte de declarare*, e un pas, pe care legiuitorul nostru nu l'a făcut.

Independența procedurilor nu e azi știrbită de cât de art. 853, al. 2 și final, care dispune, în anumite cazuri, suspendarea procedurii falimentului; vechile noastre art. 852 și 874, sus citate, știrbeau, în sens invers, această independență. Și dacă azi, art. 845 al. 2 dispune, contrar vechilor art. 852 și 874, că instanța penală nu-și suspendă cursul ei prin faptul că intervine un concordat între creditori, din aceasta nu se poate deduce nimic în privința opiniei noastre, de vreme ce art. se referă la independența *procedurilor*, singura consfințită de legiuitor; căci este știut, de toată lumea, că concordatul la noi e o soluție a falimentului și chiar art. 845, vorbind de concordat, presupune că o *sentința declarativă* a avut loc.

Se invoacă în contra opiniunii susținute aci, art. 875 al. 1 C. com., care zice că «acțiunea penală pentru infracțiunile cuprinse în acest titlu e de *ordine publică*», ca și cum cele-l'alte acțiuni penale, în intentarea și urmărirea cărora se ivesc pedicile numite excepțiuni prejudiciale, ar fi de ordine privată! Se susține că cuvintele «de ordine publică» ar însemna că delictele de bancrută trebuiesc urmărite și pedepsite, indiferent dacă există sau nu o sentință declarativă, căci asupra acțiunii penale de bancrută, nu se poate transige; și ar fi o adevărată transacțiune asupra acțiunii, se zice, dacă ar trebui să se aștepte o sentință declarativă, pentru a o pune în mișcare.

Argumentului tras din art. 875 al. 1 C. com. i se opune însă, în primul loc, art. 880, care în primul său alineat, cere, ca element indispensabil delictului de bancrută frauduloasă, ca «comerciantul să fie falit»; al. 3 al art. 875, care dispune ca, în cazurile excepționale când acțiunea publică e pusă în mișcare înaintea declarării falimentului «procurorul tribunalului să comunice îndată încetarea plăților *președintelui tribunalului comercial, pentru a declara falimentul*», nu s'ar putea explica de cât că instanța penală, de și în cazuri excepționale, începe înainte de a se fi declarat falimentul, nu poate să continue, nu poate să dea sentința, înainte de a se fi declarat falimentul. D-l Scriban se îndoește de soluțiune, din cauză că d-sa vede o antiteză între al. 1 (cit.) și al. 2 al art. 880, care sună: «mai pot fi declarați bancrutari frauduloși comercianții cari, *înainte de declararea în faliment*, vor fi înstrăinat, etc». Îndoiala d sale și antiteza ce găsește provine de acolo că citește textul ca și cum ar zice: «mai pot fi declarați bancrutari frauduloși, *înainte de declarare*, comercianții, etc.», fără a observa că în text cuvintele «înainte de declarare», nu se raportă la posibilitatea de a urmări pe un comerciant ca falit fraudulos, ci la înstrăinările efectuate de un comerciant declarat în faliment. Deci nu e antiteză, ci concordanță, și acest al. 2 al art. 880, ne poate sprijini opiniunea, în loc s'o contrazică.

Art. 876 și 877 par a sprijini argumentul ce trag adversarii din art. 875, al. 1; în adevăr, aci pentru bancruta simplă, nu se mai cere ca comerciantul să fie falit, e suficient să fie «în încetare de plăți». Care să fie însă rațiunea pentru care, atunci când e vorba de a pedepsi un delict grav, bancruta frauduloasă, tribunalul represiv—de și poate începe urmărirea—să fie silit să suspende darea hotărârii până la pronunțarea sentinței declarative de faliment, și, din contra, când e vorba de un delict mic, adesea o simplă ne-

glijență, în ipoteza art. 878 C. com. nici atât măcar, instanța penală (admițând că ar putea fi investită înaintea declarării în faliment) (4) să-și continue procedura fără a se sinchisi dacă tribunalul de comerț a pronunțat sau nu, declararea în faliment? N'o fi din cauză că acțiunea penală de *bancrută simplă* este «de ordine publică»?

Nu e nici-o rațiune; mai mult chiar, rațiunea se opune și odată cu ea, textul art. 879 C. com. care, tratând tot despre delictul de bancrută simplă, presupune implicit că a intervenit o sentință declarativă. «E culpabil de bancrută simplă, zice art. 879, comerciantul care, *chiar înainte de faliment* și numai pentru a-și facilita obținerea unui moratoriū, și-a atribuit cu bună știință și în contra adevărului o parte din activ, etc.». Cuvintele *chiar înainte de faliment*, se raportă la *timpul* când s'a comis fraudă, și d-l Scriban citește iar greșit textul, când ne spune că aceste cuvinte înseamnă că bancruta simplă poate exista fără o sentință declarativă, căci art. nu spune: «e culpabil de bancrută simplă, *chiar înainte de faliment*, comerciantul care etc.».

Singură interpretațiunea judaică ar putea vedea în art. 876, 877 soluțiunea cestiunii noastre, deducând neprejudicialitatea falimentului, din aceia că legiuitorul în citatele articole, nu cere ca comerciantul să fie falit ci se mulțumește cu «încetarea de plăți». Sediul materiei noastre nu e aci; textele citate de noi mai sus învederează intențiunea legiuitorului de a face dependente instanța penală de sentința declarativă, consfințind independența instanțelor numai în ce privește procedurile. Fi-va de ajuns art. 876, 877 pentru a ne face să inclinăm spre soluțiunea opusă? Nu credem. Consecințele sistemului advers sunt contrarii dispozițiunilor legii și prestigiului justiției însăși; căci, după cum observă eminentii jurisconsulți Lyon-Caen & Renault, aceste consecințe sunt dintre cele mai rele și ar aduce—cum s'a zis cu drept cuvânt—adeverate scandaluri judiciare. Jurisdicțiunea specialmente competente a hotărât că cutare individ nu e în stare de fali-

(4) În regulă generală falimentul e prejudicial *judecării* la delictul de bancrută simplă, pentru că e prejudicial *acțiunii însăși*. Totuși, art. 875, al. 2 permite, chiar înainte de declarare, intentarea acțiunii penale, când încetarea plăților e însoțită—între altele—de faptul *închiderii magazinelor*. Or, închiderea magazinelor nu e pedepsită de Codul nostru nici cu bancrută simplă, nici cu atât mai puțin, cu ped-apsa pentru bancruta frauduloasă. Se poate ca *închiderea magazinelor*, să nu fie întovărășită de alte fapte grave, prevăzute cu pedeapsa bancrutei frauduloase, ci de omisiuni, neglijențe, penate ca bancrute simple. Prin urmare, iată un caz, în care, acțiunea penală pentru bancrută simplă poate începe înainte de declarare; se poate deci pune cestiunea, dacă poate sfârși înaintea declarării.

ment, și acest lucru nu va împedica să fie condamnat ca falit! Din contră, un faliment a fost în chip regulat declarat, există pentru toată lumea și nu mai poate fi revocat din cauză că sentința nu a fost atacată în termenii legalii; cu toate astea, un judecător corecțional va putea zice că nu există bancrută simplă, pentru că nu e faliment. Asta te izbește cât de colo; e oare cum o luptă ce se dă între cele două jurisdicțiuni, în privința unei situațiuni pe care legea a voit să-o reguleze în mod uniform ⁽⁵⁾.

Opiniunii noastre i se obiectează că nu ține seamă de principiul «judecătorul acțiunii e și judecătorul excepțiunii» și că «nu există cestiune prejudicială fără text». Dictonul «judecătorul acțiunii. . .», e inaplicabil în speță, de oare-ce art. 702 dă în competența *exclusivă* a tribunalului comercial chestiunile privitoare la faliment, iar maxima «Pas de préjudicielles sans texte», se întoarce împotriva celor ce o invocă. În adevăr, din moment ce *textul legii* e pentru dânsii rațiunea supremă, îi invităm să fie respectuoși față de dispoziția clară și neîndoioasă a art. 714 în fine, a căreia strictă aplicare, ne conduce forțat la suspendarea instanței penale, până la darea sentinței declarative, după cum am spus mai sus.

Acelora cari, cu D-l Dumitrescu, opun opiniunii noastre, sprijinită de texte, că «ordinea publică, interesele generale *nu trebuiesc* să fie subordonate unei acțiuni comerciale, călăuzită principalmente de interese particulare, în conflict adesea cu ordinea publică» las să le răspundă iluștri juriconsulți Lyon Caen & Renault, cari spun: «sistemul care, în numele interesului public revendică pentru jurisdicțiunea de represiune dreptul de a pedepsi un individ ca bancrutar, fără a ține socoteală de deciziunile jurisdicțiunii comerciale, ne pare, în definitiv, că se reduce la o critică a legii, care a făcut rău de a încredința cestiunile de faliment judecătorilor comerciali și a lăsat ast-fel ca interesele private și considerațiunile personale să treacă înaintea ordinei publice» ⁽⁶⁾.

* * *

Conchid și mă rezum:

Falimentul este o excepțiune prejudicială acțiunii publice, exceptând casurile gravissime enumerate de art. 875 al. 2; el este o cestiune prejudicială de judecată, în aceste cazuri excepționale, când nu constituie o excepție prejudicială acțiunii. Prin urmare, tribunalele penale depind de *sentința declarativă*, și această dependență aduce cu sine influența lucrului judecat; tribuna-

lele represive sunt forțate să urmeze judecata tribunalului comercial, în ce privește: 1° calitatea de comerciant și 2° faptul încetării plăților pentru datorii comerciale, pe care nu le pot repune în discuțiune. Din momentul ce s'a dat sentința declarativă, instanțele sunt *absolut independente*, cu singura rezervă a art. 853 al. 2 și final din Codicele de comerț.

Leopold Hirschhorn
Licențiat în drept

București, 23 Sept. 1905

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE, Secțiunea I

Audiența de la 7 Iunie 1905

Președenția D-lui CHR. PHEREKYDE, Președinte
Ministerul de Finanțe cu Roza Magenbauer

Timbru.—Asigurare în profitul unei terțe persoane.— Dacă acest act constituie o liberalitate, și dar supus taxei de înregistrare prescrisă de art. 46 din legea timbrului și art. 442, 473 și urm. C. comercial).

Orî ce asigurare în profitul unei terțe persoane, fie că acea persoană este sau nu desemnată nominal, constituie și un act juridic de o natură particulară prin care, contractantul dă fără să primească nimic, iar beneficiarul primește fără să dea nimic; acest act constituie evident o liberalitate în sensul larg al cuvântului, de oare ce, intențiunea contractantului în momentul contractării asigurării pentru o terță persoană, este de sigur de a gratifica pe acea persoană, așa că această liberalitate, subordonată la o serie de condițiuni, intră fără îndoială în prevederile art. 46 din legea timbrului, ai cărei termeni sunt generici, și este supusă la taxa de înregistrare.

Decisiunea 285/905.—Casată, în urma recursului făcut de Ministerul de Finanțe, sentința Tribunalului Mehedinți, s. II cu No. 308/904, dată în proces cu Roza Magenbauer.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier C. R. Manolescu;

Pe d-l avocat Rosenthal în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Ion Maxim Lenș în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului unic de casare:

•Violarea art. 46 din legea timbrului, rea interpretare a articolelor 442, 473 și următorii Cod. comercial și exces de putere.

•Tribunalul întemeindu-se numai pe dispozițiunile legii comerciale sus menționate cari nu 'și au aplicațiune în materie fiscală, și fără a ține seamă de natura și de condițiunile contractului de asigurare precum și nici de faptul că în polița de asigurare nu se desemna ca beneficiar vre-o anumită persoană ci soția sau moștenitorii contractantului și că după însăși declarația d-nei Roza Magenbauer, d-sa a încasat suma de la societatea «Dacia» pentru copii săi, scutește pe sus zisa d-nă de taxa de înregistrare datorită fiseului.

•Judecând ast-fel, tribunalul violează art. 46 din legea timbrului, aplică greșit articolele 442, 473 și următorii din Codul comercial și comite un exces de putere.

⁽⁵⁾ Op. cit., VII, p. 150.

⁽⁶⁾ Id. ib., pag. 152.

Având în vedere că prin sentința Tribunalului Mehediniți, secția II cu No. 308/904, atacată cu recurs, asupra apelului făcut de intimata Magenbauer contra procesului verbal dresat de controlorul orașului Severin la 4 Iunie 1904, prin care era condamnată să plătească fiscului 1080 lei, taxă de înregistrare și amendă, la suma de lei 5960 ce încasase de la societatea «Dacia-România», în virtutea unei polițe de asigurare, contractată de defunctul său soț, tribunalul admitând apelul intimatului, a anulat procesul verbal, apărând-o de plata taxelor și amendei pe motivul că sumele plățile de societățile de asigurare în baza unei polițe de asigurare nu intră în prevederile art. 46 din legea timbrului;

Considerând că or-ce asigurare în profitul unei terțe persoane, fie că acea persoană este sau nu desemnată nominal, conține și un act juridic de o natură particulară prin care contractantul dă fără să primească nimic iar beneficiarul, persoana în profitul căreia s'a făcut asigurarea, primește fără să dea nimic; acest act constituie evident o liberalitate în sensul larg al cuvântului, de oare-ce intențiunea contractantului în momentul contractării asigurării pentru o terță persoană, este de sigur de a gratifica pe acea persoană; această liberalitate, subordonată ia o serie de condiții (beneficiarul trebuie să supraviețuiască asiguratului, contractantul să nu schimbe persoana beneficiarului nici să cesioneze sau să rescumpere polița de asigurare, etc.) intră fără îndoială în prevederile art. 46 din legea timbrului, ai cărui termeni, «și or-ce alte liberalități între vii» sunt generici;

Că de și este adevărat că, potrivit dispozițiilor art. 477 C. comercial, beneficiarul are asupra sumelor din polițele de asigurare, un drept personal, subordonat la o serie de condiții, totuși tocmai acest drept, esențialmente revocabil atâta timp cât trăește asiguratul, formează obiectul liberalității, care ia naștere din timpul vieții contractantului, în momentul contractării asigurării și intră irevocabil și exclusiv în posesiunea beneficiarului, numai la împlinirea termenului: moartea asiguratului sau o anumită vârstă;

Că aceasta fiind adevărată natură a actului de care e chemat să profite beneficiarul la moartea contractantului, tribunalul față cu dispozițiunea formală a art. 46 din L. Timbrului, numai prin violarea acestui text de lege și printr'o greșită interpretare a art. 442, 467 și 473 C. com. a admis apelul intimatului, apărând-o de taxa de înregistrare;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 21 Septembrie 1905

Președenția D-lui G. C. ȘTEFANESCU, Președinte

Stelian Popescu cu Ministerul lucr. publice și de Justiție

Contencios administrativ. — Acte săvârșite și deplin executate anterior promulgării și punerii în aplicare a legii din 1 Iulie 1905, modificatoare a legii Curței de casație. — Dacă asemenea acte ale puterii executive pot fi atacate cu recurs pe temeiul legii sus arătate — (Art. 91, al. 4 din legea Curței de casație, modificată la 1 Iulie 1905).

Intr'un interes de ordine publică, și pentru a nu aduce o vădită turburare socială, legiuitorul a limitat prin art. 91 al. 4 din legea de la 1 Iulie 1905 modificatoare a legii organice a Curței de casație, dreptul de recurs în contra actelor administrative din trecut, și nu a admis un asemenea recurs de cât numai în contra acelor acte cari nu

primise o executare definitivă la 1 Septembrie 1905.

Ast-fel, este neadmisibil recursul făcut în contra unor acte ale puterii executive săvârșite și definitiv executate în Decembrie 1904, adică cu mult înainte de punerea în aplicare a legii din 1 Iulie 1905.

Decisiunea 13/905.—Respins recursul făcut de Stelian Popescu prin petiția înregistrată la No. 8359/905, în contra Ministerului de lucrări publice și de Justiție.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat I. Boambă din partea Ministerului lucrărilor publice asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului;

Pe d. avocat D. Comșa, în combateri.

Deliberând,

Având în vedere recursul făcut de Stelian Popescu, prin petiția înregistrată la No. 8359 din 1 Septembrie 1905;

Având în vedere că prin această petiție, recurentul se plânge că densus a fost depărtat din funcțiunea de judecător de instrucție de pe lângă Tribunalul de Ilfov ca fiind demisionat, pe când în realitate densus nu și dedese demisia; că în urmă el a fost numit avocat al Căilor Ferate Române și a fost depărtat din această funcțiune pe baza demisiunii ce o dedese în adevăr, dar asupra căreia el revenise prin faptul că, după înaintarea demisiunii sale, el s'a prezentat la Direcția Căilor Ferate și a preslat jurământul ca avocat, ast-fel că, după săvârșirea acestui jurământ, el trebuia a fi considerat ca funcționar și nu putea fi revocat din funcțiunea lui de cât în urma unui raport motivat, adică cu respectarea garanțiilor de stabilitate acordate funcționarilor Căilor Ferate prin legea de la 19 Martie 1883;

Având în vedere excepțiunea de neadmisibilitate a recursului, ridicată de avocatul Ministerului lucrărilor publice și întemeiată pe îndoitul motiv:

1) Că Stelian Popescu nu a fost un funcționar inamovibil, pentru a putea invoca beneficiile art. 5, litera I din legea de la 1 Iulie 1905; 2) Că actele administrative incriminate s'aŭ petrecut și au primit o executare definitivă înainte de promulgarea sus-citatei legi;

Având în vedere al doilea motiv de neadmisibilitate a recursului;

Considerând dispozițiile art. 91 alin. 4 din legea de la 1 Iulie 1904, modificatoare a Legii Organice Curței de casație;

Considerând că, într'un interes de ordine publică și pentru a nu aduce o vădită turburare socială, legiuitorul a limitat, prin sus menționatul text de lege, dreptul de recurs în contra actelor administrative din trecut, și nu a admis un asemenea recurs de cât numai în contra acelor acte, cari nu primise o executare definitivă la înființarea legii din 1 Iulie 1905;

Considerând că, în specie, toate actele Puterii executive, de cari se plânge Stelian Popescu, au fost săvârșite și definitiv executate cu mult înainte de promulgarea citatei legi, căci atât depărtarea lui din funcțiunea de judecător de instrucție cât și depărtarea din funcțiunea de avocat al Căilor Ferate, precum și înlocuirea lui în aceste funcțiuni, sunt acte petrecute și pe deplin săvârșite în luna lui Decembrie 1904;

Considerând că, aceasta fiind starea de drept și de fapt a procesului, recursul lui Stelian Popescu urmează a se respinge ca neadmisibil, fără a mai fi nevoie de a se examina primul motiv de neadmisibilitate, invocat de Ministerul lucrărilor publice;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 8 Octombrie 1904

Președenția D-lui C. G. ȘTEFANESCU, Consilier

Contestație la urmărire. — Proces-verbal încheiat de capul Portăreilor pentru plata taxelor de timbru și portăreii, datorite de părți, în urma împăcării lor. — Dacă acel proces-verbal, constituie un titlu legal, de datorie în sensul art. 1 din legea de urmărire. — Dacă, pentru a se putea judeca contestația, partea contestatoare trebuie a depune în prealabil suma datorită. — (Art. 203 din reg. portăreilor; art. 42 și 43 legea timbrului și art. 1 și 2 legea de urmărire).

1. *Constatarea de fapt a tribunalului cum că părțile s'au împăcat într'un proces, scapă de controlul Curții de casație;*

2. *Procesul-verbal încheiat de capul de portăreii, conform art. 203 din regulamentul portăreilor, și prin administrația financiară prin care părțile care au figurat într'un proces, sunt obligate solidar atât pentru despăgubirile corpului de taxe și cheltuelile făcute, cât și pentru despăgubirea fiscului de indemnizația timbrului ce ar fi trebuit să întrebuințeze părțile potrivit art. 42 și 43 din legea timbrului, constituie un titlu legal de datorie în sensul art. 1 din legea de urmărire și, prin urmare, conform art. 20 din aceeași lege, contestația ridicată de una din părți în contra măsurilor de urmărire îndreptate contra sa, nu poate fi primită fără consemnarea prealabilă a sumei datorită fiscului.*

Decisiunea 419/904. — Respins recursul făcut de Maria Vasilescu contra sentinței Trib. Roman cu No. 540/903, dată în proces cu Statul.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier I. Duca;

Pe d-l avocat Aurel Iliescu, în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat C. D. Anghel, în combeteri;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare:

Greșită interpretare și prin urmare rea aplicare a art. 203 din regulamentul portăreilor, căci eu nu m'am împăcat cu reclamantele ca să devenim de comun acord, conform art. 1704—1705 C. civ. sau art. 260 Pr. civilă ca să stingem acest proces, ci reclamantele s'a desistat sub rezervă a face un alt proces în regulă.

Având în vedere că se constată din sentința atacată că P. Vasilescu, servindu-se de act de paupertate, a intentat în contra recurentei de azi, Maria Vasilescu, o acțiune pentru împărțea averii rămasă pe urma defunctului său părinte, I. Vasilescu, că numitul P. Vasilescu, la înfățișarea de la 15 Aprilie 1903 a declarat că renunță la acest proces, iar pârâta Maria Vasilescu, consimțind la această renunțare, Tribunalul de Roman, prin jurnalul cu No. 2851 din aceea zi, luând act, a închis dosarul; că, după aceasta, Corpul portăreilor, conform art. 203 din regulamentul portăreilor, constatând printr'un proces verbal încheierea procesului după cererea părților și sumele de plătit ca taxe de timbru și de portăreii, acel proces verbal a fost aprobat de tribunal prin jurnalul No. 2356/903; că pe baza acestui proces verbal aprobat de tribunal, Maria Vasilescu a fost somată prin administrația financiară să plătească suma cuvenită fiscului și dânsa făcând contestație în contra acestei urmăririi, adminis-

trația financiară și tribunalul, în apel, prin sentința supusă azi recursului, a respins-o ca nefondată;

Considerând că tribunalul constată în fapt că, procesul pentru eșire din indiviziune intentat de P. Vasilescu în contra recurentei Maria Vasilescu, s'a închis prin împăcarea părților;

Considerând că constatarea Tribunalului asupra acestei chestiuni de fapt, scăpând controlului Curții de casație, sus arătatul mijloc de casare devine neîntemeiat;

Asupra motivului II:

Rea interpretare și aplicare a art. 20 din legea de urmărire a mă obliga să depun valoarea pentru o datorie ce tribunalul din greșală mi-o impunea, nefiind aceasă creanță un debit al Statului creat în virtutea unei legi după Constituție în folosul direct al Statului, pe care m'ași opune a plăti.

Considerând că după art. 203 din regulamentul portăreilor, în baza unui proces verbal dresat conform acestui articol, capul portăreilor prin Administrația financiară este în drept să urmărească pe oricare din părțile care au figurat în proces, care sunt considerate că obligate solidar, atât pentru despăgubirea corpului de taxe și cheltuelile făcute, cât și pentru despăgubirea fiscului de indemnizația timbrului ce ar fi trebuit să întrebuințeze părțile potrivit art. 42 și 43 din legea asupra taxelor de timbru și înregistrare;

Considerând că creanța fiscului pentru care a fost pusă în urmărire recurenta Maria Vasilescu, fiind constatată în conformitate cu sus citatul articol din regulamentul, făcut în puterea unei legi constituie un titlu legal de datorie în sensul art. 1 din legea pentru urmărire, și prin urmare, cu drept cuvânt tribunalul a judecat că conform art. 20 din această lege, contestația ridicată de recurentă în contra măsurilor de urmărire îndreptate în contra sa, nu poate fi primită fără consemnarea prealabilă a sumei datorită fiscului;

Considerând că așa fiind și acest mijloc de casare se găsește neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

TRIBUNALUL ROMAN

Audiența de la 23 Octombrie 1903

Președenția D-lui I. FRANCO, Președinte

Maria Vasilescu cu Statul

Sentința civilă No. 540

Contestație la urmărire. — Dezistarea unei părți de la un proces deschis de dânsa. — Consimțirea celorlalte părți la acea dezistare. — Dacă aceasta constituie o împăcare. — Taxe de timbru și portăreii. — Dacă ele se consideră ca venituri ale Statului. — Urmărirea acestor taxe pe temeiul legii de urmărire.

Contestație. — Neprimirea ei dacă nu s'a consemnat în prealabil suma datorată. — (Art. 203 reg. port; art. 1 și 2 legea de urmărire).

1. *Când, în urma întințării unui proces, una din părți se dezistă de la el, și cea alta consimte, intervenind ast-fel acordul de voințe în scop de a termina procesul, aceasta echivalează cu o împăcare a părților.*

2. *Taxele de timbru și ale portăreilor sunt venituri ale Statului, a căror împlinire se face după legea de urmărire în puterea art. 203 din regulamentul portăreilor, așa că, după art. 20 din legea de urmărire, oricare contestație la asemenea urmărire, trebuie să fie însoțită de recipisa contestatoare a depunerii sumei pentru care se face urmărirea sub pedeapsă de neprimirea contestației.*

Tribunalul,

Văzând că Maria Vasilescu, cere anularea urmăririi pornită contra sa pentru plata taxelor de timbru în procesul de diviziunea averii rămasă de la soțul său;

Văzând că se susține că P. Vasilescu, pornind proces pentru diviziunea averii de la tatăl său, s'a servit cu

act de paupertate; că el a renunțat la proces, cu reserva de a face un nou proces, și dar nefiind o împăcare a părților cum cere art. 203 din regulamentul portăreilor, celelalte părți chemate în judecată nu pot fi obligate la plata taxelor de timbru; că pentru ceretarea contestației la Administrația financiară, Maria Vasilescu nu era obligată a consemna mai întâi suma, nefiind debitoare, și se cere reformarea jurnalului tribunalului prin care s'a admis să se facă executarea și a hotărârei Administrației financiare;

Văzând că din desbateri și actele prezentate se constată că Maria Vasilescu a fost chemată, ca pârâtă, în procesul de diviziunea averii soțului său, pornit de P. Vasilescu, care s'a servit cu act de paupertate (dosar No. 112/900); că la cea din urmă înfățișare, 15 Aprilie 1903, acesta a declarat că renunță la proces, iar pârâtii că consimt la această renunțare (jurnalul tribunalului No. 2851); că corpul Portăreilor constatând închiderea procesului după cererea părților, a format proces-verbal prin care se arată sumele de plătit ca taxe de timbru și de portărei, și după aprobarea lui de tribunal, prin jurnalul No. 3256, s'a cerut urmărirea în mod solidar a părților care au figurat în proces; că Maria Vasilescu, parte în proces, fiind somată să plătească, a făcut contestația ce i s'a respins de Administrația financiară pentru că n'a consemnat suma cum cere art. 20 din legea de urmărire;

Văzând că taxele de timbru și ale Portăreilor sunt venituri ale Statului, a căror împlinire se face după legea de urmărire, în puterea art. 203 regul. portăreilor; că după art. 20 legea de urmărire, ori-ce contestațiunii la urmărirea veniturilor Statului trebuie să fie însoțită de recepisa constatând depunerea sumei pentru care se face urmărirea, sub pedeapsă de neprimirea contestației;

Văzând că Maria Vasilescu a luat parte în procesul pornit de P. Vasilescu pentru diviziunea averii rămasă de la tatăl său; că acesta renunțând la proces, ea a consimțit și prin urmare între părți a intervenit acordul de voinți în scop de a termina procesul, cel puțin cu privire la instanța unde era pendent; că părțile convenind ast-fel se curme prin bună înțelegere procesul, mai înainte de a se fi dat o hotărâre, urmează să răspundă solidar aceste taxele convenite Portăreilor și valoarea timbrului ce trebuia să întrebuițeze dacă procesul nu s'ar fi făcut cu act de sărăcie; că, prin urmare, cererea făcută de Maria Vasilescu este nefondată și trebuie respinsă;

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de instrucție C. V. Rugină, tribunalul, respinge, etc.

(ss) A. Franc, C. V. Rugină.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VALCEA

Audiența de la 1 Septembrie 1905

Președenția D-lui T E O D O R V A S I L I U, Președinte

Sentința civilă No. 467

Recurs la tribunal contra unei cărți de judecată.—Dacă un asemenea recurs se poate judeca de tribunal ca apel.—Legea din 1 Iulie 1905, modificatoare a art. 98 din legea judecătorilor de pace.—Dacă această lege are efect retroactiv și până unde se întinde acest efect.—(Art. 98 din legea jud. de pace modificată la 1 Iulie 1905).

De și în principiu, legile de procedură au efect retroactiv, acest efect însă, nu se întinde asupra termenilor îndeplinite și asupra drepturilor câștigate, conform art. 742 Pr. civilă și conform principiilor generale de drept și echitate.

Ast-fel, o hotărâre rămasă definitivă, adică nesuscet-

tibilă de reformare înaintea unei instanțe de fond, este un drept câștigat în patrimoniul persoanei care a obținut acea hotărâre și pentru ca asemenea hotărâre să se poată ataca cu apel, ar trebui o dispoziție formală în lege, dispozițiune care, nu numai că nu există în legea din 1 Iulie 1905, dar chiar circulara Ministerului explicativă a legii din 2 Iulie a. cor. dispune ca toate recursurile declarate înainte de 1 Iulie 1905, să fie trimise Curței de casație.

Tribunalul,

Relativ la incidentul de declinare de competență, ridicat din oficiu de tribunal, în temeiul art. 98 din legea judecătorilor de pace și pus în discuțiunea părților prezente:

Văzând susținerea recurenților prin avocatul lor d-l Procopiu, de a se considera cererea lor de recurs ca o cerere de apel, și a se judeca afacerea în fond, de oare ce, prin art. 55 al acelei legi, modificată la 1 Iulie 1905, cărțile de judecată, în materie civilă, de o valoare mai mare de 50 lei, sunt susceptibile de apel, înaintea tribunalului;

Considerând că cartea de judecată în chestiune, este relativă la o cerere de 100 lei, și a fost pronunțată în anul 1903, adică sub regimul vechei legi care nu dădea părți'or, în asemenea caz, de cât un singur grad de jurisdicțiune;

Că, de și, în principiu, legile de procedură au efect retroactiv, acest efect nu se întinde asupra termenilor îndeplinite și asupra drepturilor câștigate, conform art. 742 din Procedura civilă, și conform principiilor generale de drept și echitate;

Că, o hotărâre rămasă definitivă, adică nesuscetibilă de reformare înaintea unei instanțe de fond, este un drept câștigat în patrimoniul persoanei care a deținut acea hotărâre;

Că, pentru a se putea ataca cu apel o asemenea hotărâre, ar trebui o dispoziție formală a legii din 1 Iulie 1905, dispozițiune care nu numai că nu există, dar chiar prin circulara Ministerială explicativă a legii (No. 11722 din 2 Iulie a. c.) se dispune ca toate recursurile declarate înainte de 1 Iulie a. c. să fie trimise înaltei curți de casație și justiție;

Că, ast-fel fiind, tribunalul, urmează a'și declina competența de a judeca acest recurs și a dispune trimiterea recursului înaltei curți de casație și justiție spre a judeca recursul de față.

Pentru aceste motive redactate de d-l supleant V. Miculescu, Tribunalul, declină competența, etc.

(ss) T. Vasiliu, V. Miculescu.

p. Grefier (s) N. Iiescu

JUDECĂTORIA OGOLULUI II PLOEȘTI

Audiența de la 9 Septembrie 1905

Cartea de judecată civilă No. 1659

Legea asupra cumulului în funcțiune.—Condițiunile sub care un funcționar sau pensionar poate ocupa simultan mai mult de o funcțiune salariată de Stat, județ sau comună.—Profesor titular și ajutor de primar.—Incompatibilitatea între aceste două funcțiuni.—(Art. 1, 6 și 7 din legea cumulului și art. 242 și 243 din regul. învățământului secundar).

1. După art. 1 din legea asupra cumulului în funcțiunii publice, nimeni nu poate fi investit de cât cu o singură funcțiune retribuită de Stat, județ sau comună, esceptându-se funcțiunile electivă, unde titularul nu are nevoie de o confirmare a puterii esecutive, pentru esecutarea funcțiunii;

ast-fel, un profesor titular, nu poate fi și ajutor de primar, funcțiune pentru care se cere confirmarea prin decret Regal spre a putea funcționa.

2. Legea cumulului prin art. 6, permite oricărui pensionar să ocupe funcțiuni publice, cu condiție ca, leafa adunată cu pensiunea să nu întrecă quantumul de 300 lunar, sau dacă întrece să opteze pentru una din retribuțiuni.

3. Cumulul a nu mai mult de două funcțiuni este permis întru cât ele nu sunt declarate de lege incompatibile, să exercită în aceeași localitate și retribuțiunea lor cumulată nu întrece suma de 300 lei lunar.

4. Profesorii, până în anul curent 1905 n'au putut ocupa funcțiunea de primar sau ajutor de primar, ci numai de aci înainte, cu condiția însă de a părăsi și catedra și salariu ei, pe tot timpul cât vor ocupa noua funcțiune.

S'au ascultat d-l avocat Ion Georgescu-Obrocea din partea reclamantei Primăria Ploești și d-l avocat C. Radian din partea pârâtului C. Rigu;

Noi judecătorul,

Asupra prezentei acțiuni civile, intentată de comuna Ploești, prin d-l Primar G. C. Dobrescu, cu petiția reg. la No. 11011/905, prin care cere ca d-l C. Rigu, profesor la liceu, domiciliat în Ploești, calea Oilor, să se vadă condamnat în baza art. 1 și 7 din legea funcționarilor publice, a restitui comunei Ploești suma de lei 956 bani 85, ce i-a încasat din casa comunală, în calitate de ajutor de primar, când a funcționat, de la 26 Octombrie 1901 și până la 1 Aprilie 1902;

Ascultând susținerile părților, consemnate în jurnalul de la 6 Septembrie cor. cum și actele prezentate de reclamantă, din care se constată în fapt, că d-l C. Rigu, era profesor al liceului sf. Petru și Pavel din Ploești, primind ca salariu numerariu lei 311 bani 22 pe lună, în intervalul de la 26 Octombrie 1901 și până la 1 Aprilie 1902, și tot în același timp, d-sa a fost ales și ajutor de primar al orașului Ploești, primind un salariu de 156 lei și 50 bani;

Având în vedere că în drept, după art. 1 din legea asupra cumulului în funcțiunile publice, «nimeni nu poate fi investit de cât cu o singură funcțiune, retribuită de stat, județ, sau comună, iar funcțiunile electice, nu intră în previsionsile acestei legi, întru cât titularul, nu are nevoie de o confirmațiune a puterii executive, pentru exercitarea acestor funcțiuni». Or, în specie, d-l C. Rigu, fiind deja profesor titular la liceul statului, și alegându-se în consiliul comunal din Ploești ca ajutor de primar, prin înaltul decret No. 3156/901, a fost confirmat spre a putea funcționa, și ca atare pe lângă funcțiunea publică de profesor a mai avut și pe aceea de ajutor de primar;

Considerând că legea cumulului, care e mai mult o lege de interes economic, căci prevede în cuprinsul ei mai multe excepțiuni, când cine-va poate ocupa mai multe funcțiuni, între care cea mai importantă excepțiune, e privitoare la quantumul salariului, căci prin art. 6, permite oricărui pensionar să ocupe funcțiuni publice, cu condiție ca leafa adunată cu pensiunea, să nu întrecă quantumul de 300 lei lunar, sau dacă întrece să opteze pentru una din retribuțiuni, iar după art. 7 din aceeași lege: «Cumulul a nu mai mult de două funcțiuni este permis întru cât aceste două funcțiuni, nu sunt declarate de lege incompatibile, se exercită în aceeași localitate și retribuțiunea lor cumulată, nu întrece suma de 300 lei lunar»;

De aci rezultă că, intenția legiuitorului a fost ca să se

împedice cumularea funcțiilor salariate, în câte-va persoane influente din diferite localități, rămânând pe din afară alți cari, de și ar a merita să ocupe un post având și tot timpul pus la îndeplinirea acelei funcțiuni, totuși, din împrejurări ineqvitate, ar trebui să stea pe din afară, îndurând adesea lipsa pâinei de toate zilele;

Or, în specie, d-l profesor C. Rigu, primea un salariu de 311 lei 22 bani, așa că în cazul dacă avea timpul necesar să ocupe funcțiunea de ajutor de primar, atunci, în conformitate cu textele menționate, trebuia să renunțe la salariul de 156 lei 50 bani, cât primea lunar ajutorul de primar;

Osebit de acestea, după art. 242 și 243 din regulamentul învățământului secundar, nu este permis unui profesor a fi primar sau ajutor, de cât demisionând, lucru ce d-l C. Rigu, după cât se vede din actele atașate la dosar, n'a făcut;

De alt-fel, există și o lege posterioară casului ce se prezintă spre judecare, promulgată anul acesta, prin care se adaugă la legea învățământului secundar și superior, un art. 40 bis, al cărui cuprindere este: «Profesorii de curs secundar și superior, pot fi numiți Miniștrii Secretarilor generali, Directorii de administrații speciale, Prefecți, Directori de prefectură, Primari sau ajutor de Primari, cu reserva ca odată cu încetarea însărcinării, la cari au fost chemați, să și reia de drept catedrele ce au avut, cu toate drepturile câștigate în învățământ»;

De aci rezultă un cuvânt și mai puternic că profesorii, până anul acesta, n'au putut ocupa funcțiunea de primar sau ajutor, ci numai de aci înainte, cu condiție, ca să părăsească catedra și salariul ei, pe tot timpul cât vor ocupa noua funcțiune. D-l C. Rigu, însă, din cele ce preced, rezultă că simultaneu a ocupat două funcțiuni, contrariu atât legii învățământului, cât și legii cumulului;

Pentru aceste considerante, acțiunea urmează a fi admisă în principiu, obligându-se pârâtul a restitui ceea ce a încasat contrariu legilor;

În ce privește însă quantumul, reclamanta l'a exagerat, căci de la 26 Octombrie 1901 și până la 1 Aprilie 1902, socotind câte 156 lei și 50 bani lunar, face total lei 803 și 35 bani, sumă pe care d-l C. Rigu, trebuie să o restituie comunei Ploești;

Pentru aceste motive, admitem în parte acțiunea, etc.

Judecător (s) Gh. Demetriu.

Grefier (s) N. Lambrulescu

INFORMAȚII

A apărut: **Criminalitatea și cauzele ei în România**, studiu social și de moravuri, de *Gr. I. Dianu*, având următorul interesant sumar.

Criminalitatea.—Criminalitatea în România.—Pedeapsa cu moartea.—Statistica criminalității.—Condamnații minorii și copii moralmente abandonati.—Jurații.—Starea instrucțiunii poporului și lipsa de educațiune.—Alcoolismul.—O influență nefastă.—Pildele rele și lipsă de solitudine pentru popor.—Neîndeplinirea misiunii ce au învățătorii și preoții.—Ce avem de făcut.

Prețul 2 lei.

* * *

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata bonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat poștal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, sau să plătească la prezentare numai în mina încasatorilor *I. Riveanu*, pentru provincie, și *I. St. Tudoroiu*, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul cu matea, investite cu ștampila *Curierului Judiciar*.